

INTERVIEW

Aan de toekomst bouwen met respect voor het verleden

Het blijft altijd een afweging: wat respecteert je van de geschiedenis van een landgoed en waar breng je noodzakelijke vernieuwingen aan? De Protestantse Kerk in Nederland stond in 2012 voor die opgave. De Nederlandse Hervormde Kerk, een van de drie voorgangers van de Protestantse Kerk, nam in 1951 het Hydepark in Doorn over om op dit landgoed mensen te laten recreëren, er opleidingen te verzorgen en vanaf hier ook ander diaconaal werk te doen. Hydepark is een Rijksmonument met een park, weiden en bossen met daarin het conferentiecentrum Hydepark. Op het park staan verder

nog diverse gebouwen zoals een boerderij, dienstwoningen en de orangerie. Over het terrein loopt de Ecologische Hoofdstructuur. Het hele complex is sinds 2008 een rijksmonument. Renovatie moest het mogelijk maken het landgoed in de toekomst voor alle doelen te kunnen blijven exploiteren.

“Wij wilden het landgoed aan onze doelen aanpassen zonder de Ecologische Hoofdstructuur uit het oog te verliezen en wij wilden recht doen aan het verleden”, zo formuleert Gerrit Westerveld, lid van het bestuur van de dienstorganisatie van de

Protestantse Kerk die opdrachtgever is, de opgave. “Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten kwam bij ons in beeld door wat het bedrijf al eerder voor landgoederen als deze had gedaan, de bekendheid van het bedrijf uit samenwerking in andere projecten en ook omdat Hendrik Copijn tussen 1885 en 1889 de huidige parkaanleg ontwierp. Copijn stond dus al op ons lijstje toen het bedrijf zich zelf aanmeldde met de vraag of ze voor ons tuinhistorisch onderzoek konden verrichten voorafgaand aan het maken van het plan voor nieuwbouw en verandering van het gebruik van de buitenplaats.”

De Protestantse Kerk ging niet over één nacht ijs. Gerrit Westerveld: “Wij moesten verder kijken voor wij Copijn meer konden vragen. Vast stond dat wij het landgoed in stand wilden houden, maar daarvoor was overleg nodig met overheden waaronder de provincie Utrecht. Wij hadden het voordeel dat er op enkele plaatsen een roodbestemming was, waarmee wij konden schuiven. Daarmee hoopten wij zoveel mogelijk bebouwing op de begane grond te kunnen realiseren.” Het werd een zoektocht van een jaar waarin architecten en landschapsarchitecten elkaar moesten vinden. Er werd een visie op het geheel ontwikkeld waardoor men inzicht kreeg in de mogelijkheden om met roodbestemmingen te schuiven. Zo ontstond een realiseerbaar plan voor het nieuwe hoofdgebouw én een betere verdeling van de EHS in het gebied. Die zoektocht was de moeite waard, constateert Gerrit Westerveld achteraf. “Alles wat nu zowel voor de rode als groene bestemmingen ontworpen is, doet recht aan het landgoed en past bij ons programma van eisen voor onze activiteiten op het gebied van diaconaal werk, educatie en congressen.”

Copijn werd als ontwerpadviseur betrokken bij alle opgaven ter consolidatie en herontwikkeling van het landgoed. De Protestantse Kerk besloot het noordelijk deel van het 52 hectare grote terrein rustig te houden en de bebouwing te concentreren op het zuiden van het landgoed. “Het landgoed moet functioneel, gastvrij en spiritueel zijn. Copijn heeft die uitgangspunten in de nieuwe visie en het beheerplan kunnen doorvoeren en in de gesprekken, onder andere over de benodigde subsidie met alle partijen, geïnitieerd.”

Gerrit Westerveld is vol lof over wat Copijn in dit niet alledaagse traject heeft kunnen bereiken. “Wij hebben bijvoorbeeld nog veel terug kunnen vinden van het ontwerp van Hendrik Copijn. Toen er in het hooiland sleuven werden gegraven, kwam de padenstructuur uit het einde van de 19e eeuw tevoorschijn, geheel conform de oude tekeningen. Dat was een prachtige kans om dat deel van het landgoed, vooral de relatie tussen het padenstelsel, het bomenbestand en de heesters die op zijn retour waren, in zijn oude staat te herstellen. In het gastvrije deel van het landgoed ligt nu 1,8 kilometer wandelpad. Dat is mogelijk mede dankzij een subsidie van het Parelfonds van de provincie Utrecht.”

Hij benadrukt dat het een utopie is te denken dat het landgoed als vanouds kan worden. “Maar het verleden is ons inspiratiepunt en ons vertrekpunt en dat blijft zo. Na de herbouw van het hoofdgebouw in het hart van het park zijn de zichtlijnen weer logisch en is het stelsel van wegen, paden en parkeerplaatsen afgestemd op hedendaagse eisen en met respect voor de historische waarden van het landgoed. Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten heeft toestemming gekregen om voor de paden voor rolstoelgebruikers geen grind maar eigentijds asfalt als onderlaag te gebruiken. Het historische beeld van grindpaden wordt hersteld met een stabiele gebruikersvriendelijke onderlaag met een slijtlaag van fijn grind.

Het huidige deel van het oorspronkelijke koetshuis (een deel is afgebrand) heeft een nieuwe tuin gekregen met hagen die de contouren van het koetshuis uit het verleden aangeven. De verpauperde oranjerie wordt gerestaureerd met subsidie van het Parelfonds van de provincie en aanzienlijke eigen middelen. De Oranjerietuin wordt gerestaureerd/gerenoveerd. Allemaal projecten waar Copijn de hand in heeft gehad.” Gerrit Westerveld verwacht dan ook gebruik te blijven maken van de diensten van de deskundigen van Copijn. “Wij zijn door Copijn anders gaan kijken naar ons gebied. Dit bedrijf weet als geen ander hoe je de kennis van wat er was kunt gebruiken om in de toekomst met respect voor het verleden verder te gaan. En dat is geen kwestie van alleen maar een ontwerp maken, uitvoeren en weer vertrekken. Dat betekent betrokkenheid.”